



**SETIAUSAHA**  
*Secretary*  
**SURUHANJAYA PERKHIDMATAN AWAM MALAYSIA**  
*Public Services Commission Malaysia*  
**ARAS 13, BLOK F1, KOMPLEKS F**  
**NO. 2, LEBUH PERDANA TIMUR A, PRESINT 1**  
**PUSAT PENTADBIRAN KERAJAAN PERSEKUTUAN**  
**62000 PUTRAJAYA**

Telefon : 03-8091 9000  
Laman Web : <http://www.spa.gov.my>

Ruj. Kami : SPA.100-1/5/2 ( 23 )  
Tarikh : 18 Oktober 2024

Semua Ketua Setiausaha Kementerian  
Semua Ketua Jabatan Persekutuan  
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Melaka  
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang  
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Sembilan  
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Perlis

YBhg. Tan Sri/ Datuk Seri/ Dato' Seri/ Dato' Sri/Datuk/Dato'/Datin/Tuan/Puan,

**LAPORAN PEMERHATIAN LEMBAGA RAYUAN TATATERTIB  
PERKHIDMATAN AWAM BAGI SUKU TAHUN KETIGA (JULAI HINGGA  
SEPTEMBER) TAHUN 2024**

Dengan hormatnya saya menarik perhatian YBhg. Tan Sri/ Datuk Seri/ Dato' Seri/ Dato' Sri/Datuk/Dato'/Datin/Tuan/Puan mengenai perkara di atas dan Laporan Pemerhatian Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam terdahulu adalah berkaitan.

2. Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Malaysia (SPA) selaku Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam (LRTT) telah menimbang rayuan pegawai yang tidak berpuas hati dengan keputusan Lembaga Tatatertib (LTT) bagi Perkhidmatan Awam Am Persekutuan, Perkhidmatan Awam Negeri Melaka, Pulau Pinang, Negeri Sembilan dan Perlis. Dalam melaksanakan fungsi tersebut, LRTT mendapati masih terdapat ketidakaturan prosedur dalam pengendalian tindakan tatatertib oleh LTT.

3. Sehubungan itu, SPA telah mengeluarkan pemerhatian secara berkala dan Laporan Pemerhatian LRTT yang pertama telah mula diedarkan pada suku tahun ketiga tahun 2020 melalui surat edaran bertarikh 24 September 2020. Untuk makluman YBhg. Tan Sri/ Datuk Seri/ Dato' Seri/ Dato' Sri/Datuk/Dato'/Datin/Tuan/Puan, sehingga kini sebanyak 13 Laporan Pemerhatian LRTT telah dikeluarkan dan ianya boleh dicapai melalui portal rasmi SPA di [www.spa.gov.my](http://www.spa.gov.my).

4. Berdasarkan penelitian kes-kes rayuan terdahulu, adalah didapati sebahagian besar ketidakaturan yang berlaku adalah ketidakaturan berulang. Ketidakaturan prosedur boleh menyebabkan keputusan LTT dicabar di mahkamah sekiranya pegawai memfailkan semakan kehakiman dan keputusan tersebut boleh dibatalkan oleh mahkamah. Justeru, bagi memastikan keteraturan prosedur dalam pengendalian tindakan tatatertib, LRTT telah membuat pemerhatian terhadap kertas-kertas rayuan yang dipertimbangkan dan bersama-sama ini disertakan **Laporan Pemerhatian LRTT Bagi Suku Tahun Ketiga (Julai Hingga September) Tahun 2024** seperti di Lampiran.

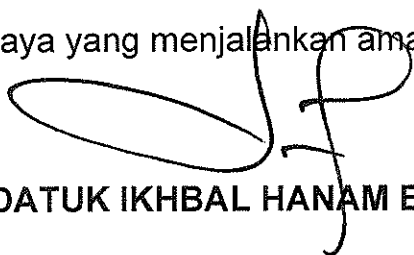
5. Perhatian dan kerjasama YBhg. Tan Sri/ Datuk Seri/ Dato' Seri/ Dato' Sri/Datuk/Dato'/Datin/Tuan/Puan berhubung perkara ini amat dihargai agar kepentingan perkhidmatan awam dapat dipertahankan.

Sekian, terima kasih.

**"MALAYSIA MADANI"**

**"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"**

Saya yang menjalankan amanah,



**(DATUK IKHBAL HANAM BIN MUKRAS)**

**LAPORAN PEMERHATIAN LEMBAGA RAYUAN TATATERTIB PERKHIDMATAN AWAM**  
**BAGI SUKU TAHUN KETIGA (JULAI-SEPTEMBER) TAHUN 2024**

**1. SURAT PERTUDUHAN**  
**KEKERAPAN PEMERHATIAN: 38**

<b>BIL.</b>	<b>PEMERHATIAN</b>	<b>PENAMBAHBAIKAN</b>
1.	Kelewatan memulakan tindakan tatatertib.	Tindakan tatatertib hendaklah segera dimulakan terhadap pegawai apabila lembaga tatatertib menerima laporan salah laku.
2.	Kesilapan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai.	Memastikan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai adalah tepat.
3.	Tidak dialamatkan kepada alamat kediaman terkini pegawai.	Peraturan 52(2) Peraturan-Peraturan Lembaga Perkhidmatan Awam 1993 yang menyatakan bahawa notis apa-apa notis atau dokumen hendaklah disampaikan kepada pegawai di alamat kediaman yang diberikan oleh pegawai kepada Ketua Jabatannya. Sekiranya pegawai tiada di rumah, serahan tidak perlu dibuat secara serahan tangan dan boleh menggunakan kaedah pos biasa.
4.	Pertuduhan tidak jelas atau tidak lengkap atau tidak tepat dan tidak memperincikan kesalahan yang dilakukan oleh pegawai.	Memastikan semua fakta dan butir-butir yang spesifik berhubung perbuatan salah laku pegawai serta peruntukan mana-mana peraturan yang dilanggar dimasukkan di dalam surat pertuduhan.
5.	Mengandungi maklumat yang tidak tepat.	Maklumat yang dikandungkan hendaklah tepat dan betul.
6.	Menggabungkan beberapa fakta/jenis kesalahan dalam satu pertuduhan.	Satu pertuduhan hendaklah mengandungi satu kesalahan sahaja.
7.	Pertuduhan yang dihadapkan kepada pegawai mengandungi maklumat-maklumat yang tidak tepat.	Sesuatu pertuduhan yang dihadapkan kepada pegawai hendaklah mengandungi maklumat-maklumat yang tepat dan mematuhi prinsip-prinsip keadilan asasi di mana pertuduhan dan alasan pertuduhan

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
		hendaklah tepat, jelas, berasas dan mempunyai bukti yang mencukupi.
8.	Membuat rujukan peruntukan/peraturan yang tidak tepat.	Pemilihan peruntukan hendaklah yang berkaitan dengan kesalahan.
9.	Tidak mempunyai peraturan yang menjadi asas kesalahan yang dipertuduhkan.	Setiap pertuduhan hendaklah mempunyai peraturan yang menjadi asas kesalahan yang dipertuduhkan.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

**a. Pertuduhan yang lengkap (*Knowing the case against him*)**

Sesuatu pertuduhan hendaklah mengandungi maklumat-maklumat yang tepat, jelas, berasas dan mempunyai bukti yang mencukupi untuk tujuan pembelaan diri.

**B Surinder Singh Kanda v The Government of the Federation of Malaya [1962] MLJ, FC**

Penghakiman *Privy Council* di muka surat 17:

*“if the right to be heard is to be a real right which is worth anything it must carry with it a right in the accused person to made affecting him; and then he must be given a fair opportunity to correct or contradict them. The decision-maker must not hear or receive evidence behind the back of the accused person.”*

**b. Kelewatan (*Delay*) dan Pemaafan (*Condonation*)**

- i. **Mohd Zulhazi Mohd Zulkifli v Suruhanjaya Pasukan Polis DiRaja Malaysia & 1 lagi [2014] 1LNS 574**  
(Mahkamah Rayuan) - Kelewatan selama 5 tahun mengambil tindakan tatatertib
- ii. **Public Service Commission Malaysia & Anor v Vickneswary a/p RM Santhivelu (Menggantikan M Senthivelu a/l R. Marimuthu (si mati) [2008] 6 MLJ 1**  
(Mahkamah Persekutuan)

Kelewatan 7 tahun mengambil tindakan tatatertib, di mana mahkamah telah menegaskan bahawa kelengahan yang panjang dalam mengendalikan tindakan tatatertib terhadap pekerja, jika tiada penjelasan yang munasabah berkaitan dengan kelengahan tersebut dan ditambah dengan faktor-faktor lain, boleh membangkitkan keterangan kukuh bahawa perbuatan salah laku pekerja terbabit telah dimaafkan oleh majikannya.

**2. ULASAN KETUA JABATAN TERHADAP REPRESENTASI  
KEKERAPAN PEMERHATIAN: 2**

<b>BIL.</b>	<b>PEMERHATIAN</b>	<b>PENAMBAHBAIKAN</b>
1.	Penyediaan ulasan oleh pegawai yang turut terlibat secara langsung dalam kesalahan yang dipertuduhkan.	Penyediaan ulasan hendaklah disediakan oleh pegawai yang tidak terlibat dalam kesalahan yang dipertuduhkan.
2.	Mengandungi maklumat yang tidak tepat.	Maklumat yang dikandungkan hendaklah tepat dan betul.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

***Rules Against Bias***

**Rohana bte Ariffin v Universiti Sains Malaysia [1989] 1 MLJ 487, HC**

*'When the disciplinary authority was deliberating the breach of discipline, the Registrar, who was complainant, was present. The court quashed the decision to dismiss the plaintiff on the grounds of bias, as the Registrar was present during the deliberations to dismiss the plaintiff'.*

**3. MINIT MESYUARAT LEMBAGA TATATERTIB  
 KEKERAPAN PEMERHATIAN: 29**

<b>BIL.</b>	<b>PEMERHATIAN</b>	<b>PENAMBAHBAIKAN</b>
1.	Tidak menyatakan tarikh kuat kuasa hukuman yang dikenakan.	Setiap kesalahan hendaklah dinyatakan tarikh kuat kuasa hukuman.
2.	Keputusan dapatan salah yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Dapatan salah yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
3.	Hukuman yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Hukuman yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
4.	Mengambil kira fakta kesalahan lampau yang tidak dipertuduh.	Lembaga Tatatertib hendaklah mengambil kira fakta kesalahan yang dipertuduh.
5.	Membuat rujukan kepada Peraturan 38(g) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 bagi tindakan tatatertib berasaskan sabitan jenayah di mahkamah.	Rujukan yang tepat untuk dirujuk adalah Peraturan 33(1)(a) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.
6.	Kesilapan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai.	Memastikan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai adalah tepat.
7.	Menimbang kesalahan lain yang tidak dipertuduhkan ke atas pegawai.	Kesalahan lain yang tidak dinyatakan di dalam surat pertuduhan tidak boleh ditimbang kerana ia akan memprejudiskan pegawai.
8.	Membuat rujukan peruntukan/peraturan yang tidak tepat.	Pemilihan peruntukan hendaklah yang berkaitan dengan kesalahan.
9.	Terdapat isu <i>proportionality</i> yang berbangkit daripada hukuman yang dikenakan kepada pegawai.	Berdasarkan prinsip <i>proportionality</i> , Lembaga Tatatertib semasa membuat keputusan mengenakan hukuman tatatertib hendaklah mengambil kira bahawa hukuman yang dikenakan berpadanan dengan kesalahan yang dipertuduhkan kepada pegawai.

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
10.	Bilangan kuorum adalah berlebihan (bilangan ahli melebihi dua orang).	Kuorum Lembaga Tatatertib adalah seperti mana yang diperuntukkan dalam Jadual kepada Peraturan 2, Peraturan - Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993 [P.U.(A) 396/1993] dan tidak terlibat secara langsung dengan kes pegawai.
11.	Terdapat kehadiran Ahli Jemputan iaitu seorang Ketua Jabatan bagi tujuan tindakan tatatertib.	Kehadiran Ketua Jabatan di dalam mesyuarat Lembaga Tatatertib hendaklah dielakkan kerana ia boleh membangkitkan anggapan kehadiran beliau ialah untuk mempengaruhi Lembaga Tatatertib membuat keputusan.
12.	Alasan Lembaga Tatatertib yang mempunyai catatan asas keputusan bagi pegawai yang lain.	Alasan Lembaga Tatatertib hendaklah mempunyai catatan asas keputusan bagi pegawai dipertuduh sahaja.
13.	Hukuman yang dinyatakan tidak jelas dan lengkap.	Hukuman yang dinyatakan hendaklah jelas dan lengkap.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

**a. Keperluan menyatakan dapatan salah**

**Hamdan Bin Ibrahim V Lembaga Tatatertib Hospital Kuala Kangsar & Anor [2000] MLJU 634, HC**

Mahkamah menyatakan bahawa "*This court finds that regulation 27(2) is crystal clear that in order to impose the punishment as stipulated under the regulation, the plaintiff must first be found guilty. As the finding of guilt against the plaintiff was nowhere stated either in the letter dated 14.6.96 - exhibit SY 3 or even in any of the affidavits affirmed on behalf of the respondent and relied on by the learned Federal counsel, this court finds that this is a clear case of serious procedural unfairness or breach of procedural fairness and exceeds jurisdiction, which calls for intervention by this court in the decision or the process leading to it*".

**b. Dapatan salah dan hukuman hendaklah dibuat berasingan mengikut pertuduhan**

**Mohamad Imran bin Sulaiman v Aloyah binti Mamat, Pengerusi Lembaga Tatatertib Kumpulan Sokongan (No.1 ), Jabatan Imigresen Malaysia, Putrajaya & 3 lagi**

(Mahkamah Rayuan Malaysia)

Terdapat lima (5) pertuduhan dan Lembaga Tatatertib di dalam surat keputusan menyatakan Lembaga Tatatertib memutuskan pegawai bersalah bagi pertuduhan dan dijatuhkan hukuman buang kerja. Surat keputusan tidak menyatakan bahawa dapatan salah hanya untuk Pertuduhan Pertama, Kedua dan Kelima.



**4. SURAT KEPUTUSAN  
 KEKERAPAN PEMERHATIAN: 29**

<b>BIL.</b>	<b>PEMERHATIAN</b>	<b>PENAMBAHBAIKAN</b>
1.	Tidak menyatakan tarikh kuat kuasa hukuman yang dikenakan.	Setiap kesalahan hendaklah dinyatakan tarikh kuat kuasa hukuman.
2.	Keputusan dapatan salah yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Dapatan salah yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
3.	Hukuman dan tarikh kuat kuasa yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Hukuman yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
4.	Tidak merujuk kepada peraturan/seksyen hukuman yang tepat bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.	Rujukan kepada peraturan hendaklah tepat dan betul bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.
5.	Hukuman yang dinyatakan tidak jelas dan lengkap.	Hukuman yang dinyatakan hendaklah jelas dan lengkap.
6.	Fakta kesalahan di dalam surat pertuduhan dimasukkan secara sepenuhnya di dalam surat keputusan.	Surat keputusan tidak perlu menyatakan fakta pertuduhan, mencukupi dengan keputusan dapatan salah dan hukuman.
7.	Tidak menyatakan rujukan terhadap Peraturan 14 dan 15(1), Peraturan-Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993.	Peraturan ini hendaklah di masukkan dalam surat keputusan supaya pegawai faham akan hak membuat rayuan.
8.	Membuat rujukan kepada Peraturan 38(g) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 bagi tindakan tatatertib berasaskan sabitan jenayah di mahkamah.	Rujukan yang tepat untuk dirujuk adalah Peraturan 33(1)(a) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.
9.	Mengandungi maklumat yang tidak tepat.	Maklumat yang dikandungkan hendaklah tepat dan betul.

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
10.	Membuat rujukan kepada Peraturan 4(2)(d) P.U.(A) 395/1993 begi kesalahan tatakelakuan dalam prosedur tindakan tatatertib biasa.	Rujukan kepada peraturan ini hendaklah tidak dibuat dalam dokumen tindakan tatatertib berasaskan sabitan jenayah.
11.	Tiada catatan berhubung Perakuan oleh Ketua Jabatan di bawah Peraturan 29(2) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 sedangkan Ketua Jabatan pegawai telah mengemukakan Perakuan Ketua Jabatan.	Pertimbangan kepada perakuan Ketua Jabatan ini adalah bersifat mandatori memandangkan penggunaan perkataan "hendaklah" di bawah subperaturan 29(2) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.
12.	Kesilapan menyatakan nama Peraturan bagi rayuan tatatertib.	Nama peraturan yang tepat ialah Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993.
13.	Kesilapan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai.	Memastikan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai adalah tepat.
14.	Terdapat catatan bahawa pegawai boleh dikenakan hukuman yang lebih berat jika pegawai mengulangi kesalahan.	Hal ini tidak sewajarnya dijadikan catatan keputusan Lembaga Tatatertib kerana ia seolah-olah Lembaga Tatatertib telah membuat keputusan awal sebelum menimbang pembelaan pegawai bagi kesalahan akan datang.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

**Dapatan salah dan hukuman hendaklah dibuat berasingan mengikut pertuduhan**

**Mohamad Imran bin Sulaiman v Aloyah binti Mamat, Pengerusi Lembaga Tatatertib Kumpulan Sokongan (No.1 ), Jabatan Imigresen Malaysia, Putrajaya & 3 lagi**  
(Mahkamah Rayuan Malaysia)

Terdapat lima pertuduhan dan Lembaga Tatatertib di dalam surat keputusan menyatakan Lembaga Tatatertib memutuskan pegawai bersalah bagi pertuduhan dan dijatuhkan hukuman buang kerja. Surat keputusan tidak menyatakan bahawa dapatan salah hanya untuk Pertuduhan Pertama, Kedua dan Kelima.

**5. ULASAN KETUA JABATAN TERHADAP RAYUAN  
KEKERAPAN PEMERHATIAN: 3**

<b>BIL.</b>	<b>PEMERHATIAN</b>	<b>PENAMBAHBAIKAN</b>
1.	Ulasan lewat dikemukakan kepada Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam.	Ketua Jabatan sepatutnya menyediakan ulasan dalam masa 30 hari daripada penerimaan rayuan pegawai berdasarkan Peraturan 15(2) Peraturan-Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993.
2.	Mengandungi maklumat yang tidak tepat.	Maklumat yang dikandungkan hendaklah tepat dan betul.
3.	Ditarikhkan lebih awal daripada tarikh Lembaga Tatatertib memutuskan kes pegawai.	Ulasan hendaklah dikemukakan selepas rayuan diterima daripada perayu.

**6. PERAKUAN KETUA JABATAN BAGI KES SABITAN JENAYAH  
KEKERAPAN PEMERHATIAN: 2**

<b>BIL.</b>	<b>PEMERHATIAN</b>	<b>PENAMBAHBAIKAN</b>
1.	Perakuan Ketua Jabatan tidak dikemukakan.	Ketua Jabatan hendaklah mengemukakan perakuan di bawah Peraturan 29(2), P.U.(A) 395/1993.
2.	Membuat rujukan kepada Peraturan 38(g) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 bagi tindakan tatatertib berasaskan sabitan jenayah di mahkamah.	Rujukan yang tepat untuk dirujuk adalah Peraturan 33(1)(a) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.

**7. PERAKUAN PEGAWAI PERUBATAN KERAJAAN BAGI KES DADAH  
KEKERAPAN PEMERHATIAN: 1**

<b>BIL.</b>	<b>PEMERHATIAN</b>	<b>PENAMBAHBAIKAN</b>
1.	Membuat dua (2) tandaan pada kotak (a) iaitu dia ialah seorang penagih dadah sebagaimana yang ditakrifkan dalam Akta Penagih Dadah (Rawatan dan Pemulihan) 1983 dan kotak (b) iaitu dia ialah seorang yang menggunakan atau mengambil, selain bagi maksud perubatan, suatu dadah berbahaya atau menyalahgunakan suatu dadah berbahaya yang disenaraikan dalam Jadual Pertama kepada Akta Dadah Berbahaya 1952.	Pegawai Perubatan Kerajaan sewajarnya membuat satu (1) tandaan sahaja.

**DISEDIAKAN OLEH:**

**BAHAGIAN NAIK PANGKAT DAN TATATERTIB  
SURUHANJAYA PERKHIDMATAN AWAM MALAYSIA  
OKTOBER 2024**